

Kwaliteit volgens ouders: een 'ouderkwaliteitsimpuls'.

*Wat is volgens ouders kwaliteit en
hoe kan de kwaliteit van het mytyl- en tytylonderwijs worden verbeterd?*

Vereniging van motorisch gehandicapten en hun ouders

Correspondentieadres Landelijk Bureau:

postbus 3359, 3502 GJ Utrecht

bezoekadres: Churchillaan 11, 2e verdieping, Utrecht

E info@bosk.nl | T 030 245 90 90 | F 030 231 38 72

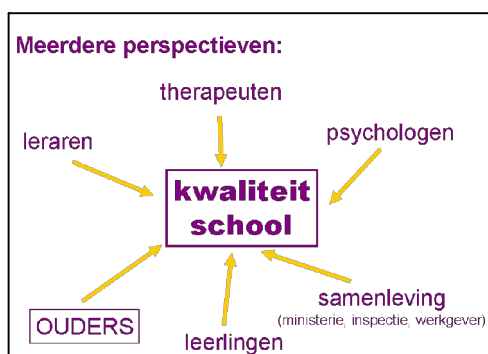
© BOSK Utrecht, september 2009

Inleiding

In de periode mei-oktober 2008 heeft de BOSK op 12 plaatsen verspreid over het hele land gesprekken gevoerd met groepen ouders binnen het mytyl- en tytylonderwijs. De vraag die de ouders hierbij kregen voorgelegd was: wanneer mag een school van ouders het predicaat 'goed' krijgen? Het doel van al deze gesprekken is om vanuit ouderperspectief te komen tot criteria voor een goede school voor kinderen met een lichamelijke, vaak meevoudige beperking. Nadrukkelijk is hierbij telkens aangegeven dat vanuit verschillende hoeken naar 'kwaliteit' kan worden gekeken en dat die vanuit ouders er één is.

Met het formuleren van de criteria vanuit ouderperspectief wil de BOSK een bijdrage leveren aan met name het verder ontwikkelen van kwaliteitsinstrumenten voor de mytyl- en tytylscholen. Natuurlijk zal zij dat doen in samenwerking met LVC3. Verder bieden de criteria de mogelijkheid om concreet aan te geven wat ouders belangrijk vinden als het om onderwijs voor hun kinderen gaat, bijvoorbeeld in het kader van het traject 'passend onderwijs' – en dat zal de BOSK natuurlijk doen. Tenslotte kunnen de gesprekken op de diverse scholen aanleiding zijn om het eigen kwaliteitsbeleid van de school een impuls te geven. Van elk gesprek is namelijk een verslag gemaakt dat aan de deelnemers en, met hun toestemming, in diverse gevallen ook de scholen is toegestuurd.

Opvallend tijdens de gesprekken was dat veel ouders er moeite mee hadden om bij het formuleren van criteria los te komen van hun concrete ervaringen en dan met name de zaken waar ze tegen aan lopen. Enerzijds waren ze vol lof en respect, anderzijds bleken ze op onderdelen zeer kritisch, teleurgesteld, soms zelfs boos vanwege bepaalde ervaringen opgedaan gedurende de schoolloopbaan van hun kind. Ook viel op dat velen de gesprekken als een uniek aangrijpingspunt beschouwden om serieus te worden gehoord en te kunnen bijdragen aan de

verbetering van de kwaliteit van 'hun' school. Tenslotte bleken veel ouders erg oplossingsgericht te zijn gezien de diverse concrete, praktische suggesties die naar voren werden gebracht.

In dit rapport worden de bevindingen van de oudergesprekken weergegeven en hoe deze verder zullen worden benut.

Samenvatting

Er zijn tijdens de gesprekken met ouders heel veel aspecten van een goede school naar voren gekomen, variërend van algemeen tot zeer specifiek. Ze zijn bijna allemaal onder te brengen in een zevental hoofdcriteria:

Een goede school voor onze kinderen:

1. haalt uit elk kind wat er in zit.
2. heeft haar interne en externe communicatie goed geregeld.
3. biedt een goed pedagogisch klimaat.
4. weet het onderwijsleerproces zodanig vorm te geven dat het aansluit bij de kinderen.
5. beschikt over de noodzakelijke middelen, deskundigheid en vaardigheid op het gebied van onderwijs, zorg en therapie.
6. bewaakt haar kwaliteit.
7. voelt zich mede verantwoordelijk voor het vervoer naar en van school.

In overleg met LVC3 zullen de bevindingen ingebracht worden bij de verdere ontwikkeling van de kwaliteit van de mytyl- en tytylscholen en ook zullen ze worden benut bij het behartigen van de belangen van de ouders o.m. in het traject 'passend onderwijs'.

Leeswijzer

Als eerste zijn de diverse criteria, ondergebracht onder zeven hoofdcriteria, beschreven. Daarbij is getracht om de door de ouders naar voren gebrachte criteria zo te formuleren dat ze elkaar zo min mogelijk overlappen. Dat is in diverse gevallen niet geheel gelukt, want dat zou gepaard gegaan zijn met verlies aan informatie en dus strijdig met ons belangrijkste uitgangspunt: recht doen aan de inbreng van alle oudergroepen en zorgen voor een eerlijke weergave van alle aspecten die door de meeste ouders als belangrijk zijn benoemd. Verder is getracht de aspecten te rangschikken van algemeen naar specifiek.

In de diverse kadertjes zijn zo letterlijk mogelijk uitspraken van ouders weergegeven.

In een tweede deel worden aanbevelingen gedaan over o.m. hoe ouders betrokken kunnen worden bij het kwaliteitsbeleid van een school.

Een goede school voor onze kinderen haalt uit elk kind wat er in zit.

ontwikkeling

1. Het algemene doel van de school is een bijdrage te leveren, samen met de ouders, aan het zo optimaal mogelijk ontwikkelen van het kind m.n.:
 - a. cognitief (taal, lezen, rekenen, wereldoriëntatie, geestelijke stromingen),
 - b. sociaal-emotioneel (zelfbeeld, zelfvertrouwen,, weerbaarheid, anti-pestbeleid),
 - c. fysiek (fysiotherapie, ergotherapie, zwemmen),
 - d. zelfstandigheid (zelfredzaamheid, praktische vaardigheden),
 - e. waarden en normen (respect voor de ander, iets over hebben voor een ander),
 - f. in afstemming met ouders: religieus.
2. School=school: al zullen de onderwijsdoelen per kind erg verschillen, voor veel kinderen moeten de kerndoelen van het regulier onderwijs uitgangspunt en (streef)doel moeten zijn.
3. Voor sommige, veelal mg-kinderen, zullen de leerdoelen vooral betrekking hebben op een zo optimaal mogelijke communicatie en zelfredzaamheid, en zal elk stapje vooruit als doel en prestatie op zich worden gezien.

toekomst

4. Het geboden onderwijs geeft aansluiting op de periode na de school: vervolgonderwijs, werk en dagbesteding, wonen en vrije tijd – zo zelfstandig mogelijk. Daarom biedt de school:
 - a. 'gedoseerde 'veiligheid': geleidelijk minder steun ter vergroting van de zelfredzaamheid;
 - b. praktijklessen in daartoe goed uitgeruste praktijklokalen;
 - c. hulp bij het zich leren redden in 'zorgland' (hulp regelen, enz.).
5. Zeker binnen het vso, wordt veel aandacht gegeven aan het voorbereiden van de leerlingen op het leven na de school, m.a.w. het zo zelfstandig mogelijk kunnen functioneren in de 'gewone' maatschappij:
 - a. het mag niet zo zijn dat een leerling en zijn/haar ouders "in een gat vallen" nadat de schoolperiode is afgesloten;
 - b. behalve aan de 'gewone' schoolse zaken wordt ook expliciet gewerkt aan weerbaarheid (bijv. niet iedereen reageert positief op 'anders zijn'), aan sociale vaardigheden, het leren verwerven en behouden van een plekje in de samenleving (wonen, werk, vrije tijd) en aan het verkrijgen van voldoende realiteitsbesef door o.m. toenemende contacten naar de wereld buiten de school.
6. De kennis en ervaring van ouders en kinderen die de school hebben verlaten, worden benut bijvoorbeeld door hen uit te nodigen voor een 'terugkombijeenkomst' waarbij ook de ouders van kinderen die de school nog bezoeken, welkom zijn.

- “Geen kind heeft een maximum aan leerbaarheid.”
- “In elk kind ligt een schat verborgen; het is de kunst die te ontdekken en op te graven.”
- “De grote wereld is niet aangepast.”
- “Laten we met z’n allen ambitieus zijn. Laten we de lat hoog leggen. Laat je verrassen.”
- “Ook een klein beetje meer aan vaardigheden, kan heel betekenisvol zijn in het leven van de mens.”

Een goede school voor onze kinderen heeft haar interne en externe communicatie goed geregeld.

partnerschap

7. Als uitgangspunt geldt dat ouders en medewerkers (leerkrachten, therapeuten) samen verantwoordelijk zijn voor een goede doorgaande lijn.
8. Ouders worden in de gelegenheid gesteld om mee te denken over het reilen en zeilen van de school (partner op schoolniveau).
9. Ouders worden als partner gezien en als deskundige op het gebied van hun kind o.m. door hen te betrekken bij het opstellen van het handelingsplan, de daarbij te maken afwegingen over onderwijs- en therapiedoelen, de verdeling onderwijs- en therapietijd en de evaluatie van het plan (kind-team-bespreking in kader ‘één-kind-één-plan’).
10. Het kind, zeker binnen het vso, heeft een stem bij het wat, hoe en wanneer.
11. De school zorgt voor een goede afstemming met de ouders m.n. in geval het kind gebruik moet maken van een alternatieve vorm van communicatie, speciale hulpmiddelen, schoolagenda of in geval van huiswerk.

uitnodigend

12. Alle medewerkers hebben een open, uitnodigende houding, ook in geval er verschil van inzicht bestaat, en ervaren de ouders zodoende dat de school een lage drempel heeft.
13. Ouders en medewerkers stellen zich open naar elkaar op; daarbij zijn wederzijds respect en begrip (draaglast, draagkracht) uitgangspunt.
14. De school is proactief in haar communicatie met de ouders.
15. Er zijn snelle, korte lijnen.
16. Ouders worden regelmatig over de voortgang van hun kind op de hoogte gehouden.
17. Ouders worden geïnformeerd over hetgeen op school is gebeurd, zodat zij in de gelegenheid zijn de schooldag met hun kind ‘door te nemen’ en waar nodig hen daarop voor te bereiden. Dit geldt met nadruk in het geval een kind moeilijk communiceert.
18. Waar mogelijk en zinvol wordt van e-mail en andere ict-middelen gebruik gemaakt, bijv. bij de dag-/weekverslagen, voor het uitwisselen en delen van deskundigheid en ervaringen, het attenderen op mogelijkheden m.b.t. vakantie, vrije tijd, financiële zaken, enz.
19. Ouders worden op de hoogte gehouden van voor hen relevante nieuwe ontwikkelingen op het gebied van regelgeving, hulpmiddelen, therapieën, ontwikkeling en opvoeding.
20. Onderlinge contacten tussen ouders worden gestimuleerd en mogelijk gemaakt, ook al zouden slechts weinig ouders hiervan gebruik maken, door o.m. thema-avonden te organiseren over zaken waar (bepaalde groepen) ouders mee te maken hebben of mee te maken krijgen zoals pesten in de buurt, handicap en gezin, overlijden, obesitas, toekomst.
21. Er is een sterke ouderraad of –vereniging die op alle hulp van de school mag rekenen.

interdisciplinair

22. De school werkt interdisciplinair, hetgeen m.n. blijkt uit het revalidatie- en onderwijshandelingsplan en de onderling goed afgestemde uitvoering.
23. De taken en verantwoordelijkheden van de medewerkers zijn voor iedereen duidelijk, ook voor de ouders.

24. De school is geen eiland: ze staat open voor inbreng van ouders en eventuele externe deskundigen, benut deze inbreng en zorgt er voor dat, in geval van therapie buiten school, de ervaringen daarbij worden geïntegreerd in de door de school geboden therapie.

aangepast

25. Frequentie en weg waarlangs informatie wordt uitgewisseld is afhankelijk van het belang, de wens en mogelijkheid van ouders en kind (zo komen brieven die via het kind worden meegegeven niet in alle gevallen aan; de ene ouder moet vaker worden geïnformeerd dan de ander; enz.).
26. Er wordt rekening gehouden met verschillen tussen ouders (taalgebruik, mondigheid, stimulans, hulp, wijze van deelname aan handelingsplan-/kindbespreking).
27. Speciale aandacht wordt geschonken aan het informeren en betrekken van minder mondige ouders.
28. De wijze van communiceren is afgestemd op de ouders, zo wordt vakjargon en gebruik van afkortingen zo veel mogelijk vermeden.
29. Vragenlijsten voor ouders zijn voor hen geschikt, de vragen sluiten aan bij eerder aangeleverde informatie (er hoeft niet telkens dezelfde informatie te worden aangeleverd) en de aangeleverde informatie wordt benut.

duidelijkheid

30. De informatie die wordt verstrekt op zowel kind- als schoolniveau, is adequaat, consistent, volledig, eerlijk en tijdig – ook bij tussentijdse wijzigingen, het groepsaanbod en de groepsindeling.
31. Er is duidelijkheid over de mogelijkheden tot communicatie: ouders weten bij wie ze met welke vraag of opmerking terecht kunnen en hoe deze persoon te bereiken is (telefoon, mail, persoonlijk) en wanneer (ook na schooltijd).
32. Er is duidelijkheid over en samenwerking bij de inzet van pgb op school.

- “Zeg wat je doet en doe wat je zegt.”
- “Een goede school maakt haar beloftes waar.”
- “School + ouders = samen”
- “Het is zeer belangrijk dat ouders participeren in de fase voorafgaande aan de vaststelling van het handelingsplan.”

Een goede school voor onze kinderen biedt een goed pedagogisch klimaat.

33. De school weet te realiseren dat de ouders hun kind met een gerust hart aan haar toevertrouwen; ze weet zichtbaar en voelbaar te maken dat ze betrouwbaar is.
34. De school heeft een zodanig pedagogisch klimaat dat kinderen zich op school ‘thuis’ en ‘op hun gemak’ voelen en zodoende ‘lekker in hun vel’ (belangrijke voorwaarde om te kunnen leren). De mate waarin een school hierin slaagt blijkt o.m. uit:
- a. het kind gaat (meestal) graag naar school;
 - b. het kind heeft contacten met andere kinderen;
 - c. het kind vertelt na schooltijd (meestal) spontaan iets over de afgelopen schooldag of wijst op het communicatieschriftje.
35. Binnen de school bestaat een sfeer waar elk kind en ouder welkom is en waar kinderen (én hun ouders) geholpen worden bij de acceptatie van en het omgaan met hun handicap door o.m. de dagelijkse ontmoeting met andere gehandicapte kinderen.
36. Elk kind mag zichzelf zijn.
37. Er is voor gezorgd dat elk kind zich veilig voelt door m.n.:
- a. rust, orde en duidelijkheid in groep en school;

- b. het bieden van mogelijkheden aan kinderen om zich te uiten en waar nodig zich tot een van de medewerkers te richten die door een kind als een vertrouwenspersoon wordt gezien;
 - c. de kinderen en hun ouders tijdig te informeren over personele wisselingen waarmee ze te maken gaan krijgen en hen, indien mogelijk, voor te stellen aan de nieuwe medewerker (invaller);
 - d. het ingrijpen bij conflicten en ouders daarover tijdig informeren;
 - e. een consequent beleid;
 - f. voldoende toezicht.
38. Wederzijds begrip en respect tussen kinderen, ouders en medewerkers is vanzelfsprekend.
39. De school biedt het kind een duidelijke structuur en continuïteit, zowel op groeps- als schoolniveau, m.n. voor wat betreft de onderwijzende aanpak, de therapie, de dag- en weekindeling, de planning en het huiswerk.
40. De school bevordert naschoolse contacten en actieve vrijetijdsbesteding.

- “De school is een veilige haven.”
- “Ouders en leerkrachten, zoek samen naar een manier om een zo ideaal mogelijke omgeving te creëren waardoor het kind zich veilig voelt en optimaal kan functioneren.”
- “Je kan heel goed zowel ambitieus als warm, geduldig en begripvol zijn.”
- “Wees niet té beschermend. Maak van een handicap geen handicap.”

Een goede school voor onze kinderen weet het onderwijsleerproces zodanig vorm te geven dat het aansluit bij de kinderen.

attitude

41. De school gaat uit van hetgeen een kind kan en houdt rekening met zijn gehele systeem (gezin, buurt, vriendenkring).
42. Elk kind wordt uitgedaagd en gestimuleerd zich optimaal te ontwikkelen.
43. In principe wordt elk kind geleidelijk alles aangeboden wat van een school verwacht mag worden, al wordt wel voortdurend gezien tot hoever daarbij kan worden gegaan.
44. Het bieden van alternatieven voor bepaalde vaardigheden die een kind zich maar niet eigen kan maken, gebeurt pas nadat alles is geprobeerd; zo moet men in principe proberen elk kind te leren schrijven en, mocht dat niet of onvoldoende blijken te lukken, pas geleidelijk overgaan op een computer als alternatief voor het schrijven.

doelmatig

45. Er wordt doelgericht gewerkt; het handelingsplan is leidend en de uitvoering ervan is goed afgestemd (leerkrachten, therapeuten, ouders) en gepland, dus tijdig voor een schooljaar gereed.
46. De beschikbare tijd en middelen worden optimaal voor de kinderen ingezet.
47. De school realiseert een duidelijk doorgaande lijn en afstemming, zowel inhoudelijk als pedagogisch-didactisch, zowel binnen de school als extern met gezin, revalidatie-instelling en vervolgschool.
48. Van de beschikbare onderwijstijd wordt efficiënt gebruik gemaakt door de therapietijd afhankelijk van het kind te plannen en te benutten (individueel, groepsgewijs, geïntegreerd) en door de taken tussen school en ouders efficiënt te verdelen (bijv. voor wat betreft het eten).

middelen

49. Alle benodigde leer- en hulpmiddelen zijn beschikbaar, bij de tijd en worden goed ingezet, passend bij leeftijd en ontwikkeling.
50. De school realiseert haar onderwijs binnen kleine klassen/groepen met passende begeleiding en zorg.

51. Waar nodig en zo lang als nodig wordt logopedie, fysio- en ergotherapie geboden en daarbij wordt gezorgd voor:
- een zo integraal mogelijke uitvoering;
 - het betrekken van de ouders bij het vaststellen van de therapiedoelen;
 - een verantwoorde besteding van onderwijs- en therapietijd in samenspraak met de ouders;
 - een grote gerichtheid op rendement;
 - het op de hoogte zijn van de modernste inzichten en technologische hulpmiddelen en het waar mogelijk (gewenst) inzetten ervan (bijvoorbeeld een laptop voor kinderen die hier veel rendement van kunnen hebben op het gebied van kennisverwerving en/of communicatie met hun omgeving).

werkwijze

52. De aanpak van school en thuis (therapie, huiswerk) zijn op elkaar afgestemd.
53. Het kind (en ouders) krijgt tijdig feedback, eerlijk en realistisch.
54. De school bevordert dat de kinderen zo veel mogelijk contacten kunnen én gaan leggen met leeftijdgenootjes zonder handicap (voorkomen of doorbreken van sociaal isolement).

vooral binnen vso

55. Op basis van de onderwijshulpvragen van de leerlingen wordt onderwijs op alle gebieden en niveaus aangeboden.
56. Om mogelijk te maken wat zelf niet geboden kan worden, wordt praktische samenwerking aangegaan met andere instellingen en scholen en het onderwijsaanbod verbreed.
57. De leerlingen worden geholpen bij hun beroepskeuze.
58. Er zijn voldoende stageplekken beschikbaar.
59. Er wordt rekening gehouden met het gegeven dat een volle schooltas voor veel kinderen een probleem is.

- “Met een financiële prikkel vanuit de overheid voor bedrijven en instellingen kunnen meer stageplekken worden gerealiseerd.”
- “Benut de kracht van het kind, zet in op zijn sterke punten!”
- “School moet niet alleen maar ‘leuk’ zijn.”

Opmerking bij inzet schooluren:

Binnen de groep ouders bestaat een duidelijk verschil van mening over de beschikbare tijd voor onderwijs en therapie:

- de een is van mening dat uitbreiding van de schooluren noodzakelijk is omdat een deel van de onderwijstijd (taal, lezen, rekenen leren) aan therapie moet worden besteed;
- de ander vindt dat veel kinderen nu al veel te lang van huis zijn vanwege de reistijden en acht meer schooluren absoluut niet wenselijk.

Een groot deel van de ouders vindt het wel redelijk dat onze kinderen langer over hun schoolloopbaan zouden moeten kunnen doen.

Een goede school voor onze kinderen beschikt over de noodzakelijk middelen, deskundigheid en vaardigheid op het gebied van onderwijs, zorg en therapie.

60. De school is toegerust met alle faciliteiten die zij met het oog op haar leerlingen redelijkerwijze nodig heeft: medewerkers, zorg- en hulpmiddelen (ontschotting tussen onderwijs- en awbz-zorg), begeleiding, ondersteuning (zorg, medisch).
61. De medewerkers zijn gemotiveerd, deskundig (gediplomeerd), bij de tijd en professioneel, zowel op hun vakgebied als op het gebied van communicatie en handicaps waarmee ze te maken krijgen.

62. De medewerkers zijn flexibel, geduldig en accepteren als vanzelfsprekend de handicap van de kinderen en alles wat dat met zich meebrengt.
63. Beschikt over een interdisciplinair functionerend en zelfkritisch team hetgeen m.n. blijkt uit:
- het onderling goed op de hoogte zijn van de beschikbare informatie van het kind en van de integraal gemaakte afspraken en werkdoelen;
 - het actueel houden van deze informatie;
 - het zich niet blind staren op deze informatie, maar openstaan voor signalen, nieuwe informatie en omstandigheden;
 - in contact treden met ouders indien daartoe aanleiding is, bijv. om een voorstel te bespreken waar intern tussen de diverse disciplines al over is nagedacht;
 - het waar mogelijk combineren van onderwijs- en therapieactiviteiten zoals fysiotherapie met sport/gym.
64. De gebouwen, de inrichting en het terrein zijn aangepast en worden goed onderhouden, mede met het oog op de hygiëne.
65. De school staat open voor de buitenwereld, de maatschappij, zowel voor wat betreft informatie en advies als voor wat betreft de leerinhoud: de school moet geen 'eiland' en niet 'wereldvreemd' zijn.

- "Onderwijsdeelname voor alle kinderen is pas mogelijk als voldaan is aan de materiële voorwaarden."
- "Ouders moeten niet afhankelijk zijn van de toevallige omstandigheid of hun kind al dan niet een goede leerkracht heeft getroffen."

Een goede school voor onze kinderen bewaakt haar kwaliteit.

66. Op alle door de inspectie onderscheiden domeinen wordt tenminste een voldoende gescoord.
67. Het eigen handelen van de medewerkers en van de school als geheel worden regelmatig kritisch bezien; reflectie op eigen handelen is een tweede natuur.
68. De kwaliteitsbewaking richt zich op alle aspecten van de school, dus ook de therapie.
69. Er is structureel in coaching en nascholing voorzien.
70. De school betreft de ouders bij haar kwaliteitsbeleid, bijv. door op gezette tijden de ouders te bevragen over de door hun beleefde kwaliteit van de school, uiteraard door de juiste vragen te stellen en door daadwerkelijk met de bevindingen wat te doen.
71. De inspectie wordt uitgenodigd om ook met de ouders in gesprek te gaan.

Een goede school voelt zich mede verantwoordelijk voor het vervoer naar en van school.

72. De school stimuleert een juiste (= aan de kinderen aangepaste) kwaliteit van hulpverlening door de chauffeurs door o.m. hen adequate informatie te verstrekken.
73. De school spant zich in om het vervoer naar en van school en tijdens het schoolzwemmen, excursies en uitjes zo veilig en in zo'n kort mogelijke tijd te doen verlopen.
74. School en bestuur blijven zich voortdurend afvragen of meer thuisnabij onderwijs mogelijk is, zonder daarbij haar aanbod te verschrompelen (inrichten van dependances om de reistijd voor haar leerlingen zo veel mogelijk te beperken).
75. De school heeft een contactpersoon voor alle problemen rond het leerlingenvervoer, ter ondersteuning van de ouders bij hun contacten hierover met hun gemeente; deze persoon heeft een signalerende, bemiddelende en waar mogelijk een probleemoplossende rol.

Diversen.

76. De school werkt zo veel mogelijk samen met het regulier onderwijs om zowel expertise uit te dragen als aanbod te vergroten en zo bij te dragen aan meer inclusief onderwijs.

77. School en bestuur houden rekening met de behoefte aan structuur en continuïteit bij veel kinderen m.n. met het oog op schoolvakanties en vrije dagen bijvoorbeeld door naschoolse opvang, het aanbieden van werkjes voor thuis en het stimuleren van organisaties/groepen om ontmoetingsplekken te creëren waar school-/klasgenootjes elkaar kunnen treffen (in zomervakantie).

Top tien.

De ouders die aan de gesprekken hebben deelgenomen, hebben per mail bovengenoemde aspecten in de vorm van een tabel voorgelegd gekregen. Daarbij was het verzoek om een top-10 samen te stellen. Aan dit verzoek hebben 18 ouders gehoor gegeven; te weinig om aan onderstaande top-10 al te veel waarde te hechten. (Tussen haakjes staat het aantal ouders dat het betreffende criterium in de top-10 had opgenomen, en het gemiddelde van de rangorde.)

1. Het algemene doel van de school is een bijdrage te leveren, samen met de ouders, aan het zo optimaal mogelijk ontwikkelen van het kind m.n. cognitief (taal, lezen, rekenen, wereldoriëntatie, geestelijke stromingen). (8x, gem. 1,9)
2. Het geboden onderwijs geeft aansluiting op de periode na de school: vervolgonderwijs, werk en dagbesteding, wonen en vrije tijd – zo zelfstandig mogelijk. Daarom biedt de school: ‘gedoseerde veiligheid’; praktijklessen; hulp bij het zich leren redden in ‘zorgland’. (7x, gem. 4,4)
3. De school heeft een zodanig pedagogisch klimaat waardoor kinderen zich op school ‘thuis’ en ‘op hun gemak’ voelen en zodoende ‘lekker in hun vel’ (belangrijke voorwaarde om te kunnen leren). De mate waarin een school hierin slaagt blijkt o.m. uit: a. het kind gaat (meestal) graag naar school; b. het kind heeft contacten met andere kinderen; c. het kind vertelt na schooltijd (meestal) spontaan wat over de afgelopen schooldag of wijst op het communicatieschriftje. (7x, gem. 4,4)
4. Elk kind wordt uitgedaagd en gestimuleerd zich optimaal te ontwikkelen. (7x, gem. 4,6)
5. Ouders worden als partner gezien en als deskundige op het gebied van hun kind o.m. door hen te betrekken bij het opstellen van het handelingsplan, de daarbij te maken afwegingen over onderwijs- en therapiedoelen, de verdeling onderwijs- en therapietijd en de evaluatie van het plan (kind-team-bespreking in kader ‘één-kind-één-plan’). (7x, gem 4,8)
6. Beschikt over interdisciplinair functionerend en zelfkritisch team hetgeen m.n. blijkt uit: onderling goed op de hoogte zijn van de beschikbare informatie van het kind en van de integraal gemaakte afspraken en werkdoelen; het spontaan in contact treden met ouders indien daartoe aanleiding is, enz (7x, gem. 5,4)
7. Er is voor gezorgd dat elk kind zich veilig voelt door m.n.: rust, orde en duidelijkheid in groep en school; het bieden van mogelijkheden aan kinderen om zich te uiten en waar nodig zich tot een van de medewerkers te richten die door een kind als een vertrouwenspersoon wordt gezien; een consequent beleid; afdoende toezicht, enz. (6x, gem. 4,2)
8. De medewerkers zijn gemotiveerd, deskundig (gediplomeerd), bij de tijd en professioneel, zowel op hun vakgebied als op het gebied van communicatie en handicaps waarmee ze te maken krijgen. (6x, gem. 6)
9. School=school: al zullen de onderwijsdoelen per kind erg verschillen, voor veel kinderen moeten de kerndoelen van het regulier onderwijs uitgangspunt en (streef-)doel moeten zijn. (5x, gem. 3,8)
10. Het algemene doel van de school is een bijdrage te leveren, samen met de ouders, aan het zo optimaal mogelijk ontwikkelen van het kind m.n. zelfstandigheid (zelfredzaamheid, praktische vaardigheden), (5x, gem 5,4)

Aanbevelingen

Op basis van de ervaringen en de opbrengsten van de oudergesprekken komen we tot de volgende aanbevelingen:

voor elke school

1. Besteed bij het kwaliteitsbeleid met name aandacht aan de zeven hoofdcriteria: doen wij het goed op deze gebieden?
2. Betrek ouders bij het kwaliteitsbeleid, bijvoorbeeld:
 - a. bevraag ouders op gezette tijden, bijv. eens per 2 jaar, middels een oudervragenlijst (of een gesprek met een representatieve groep ouders).
 - b. stel daarbij de voor ouders relevante vragen (zie de criteria hierboven).
 - c. bespreek de gevonden resultaten met een ouderpanel en/of ouderraad: interpreteren we de gevonden resultaten goed? met welke punten zouden we als eerste aan de slag moeten? ideeën over de aanpak?
 - d. informeer alle ouders over de gevonden resultaten.
 - e. informeer alle ouders over wat er met de gevonden resultaten wordt gedaan; formuleer de te ondernemen zo 'smart' *) mogelijk: wat gaan we doen met hetgeen we nu weten?
 - f. houd ouders van de voortgang op de hoogte (via schoolkrant, schoolwebsite, ouderraad, ouderavond): wat is al gedaan en met welk resultaat?

voor LVC3

3. Benut de gevonden criteria bij de eerstvolgende herziening van de oudervragenlijst die binnen de ZEK wordt gebruikt.
(Een afspraak is al gemaakt om te bezien óf en hoe dat mogelijk is.)
4. Geef ouders in de ZEK-procedure structureel een duidelijke rol (zie hierboven).
5. Neem expliciet in de branchecode op dat ouders structureel bij het kwaliteitsbeleid van een school betrokken dienen te zijn via de onder 2 voorgestelde acties.

voor de Onderwijsinspectie

6. Ga tijdens een schoolbezoek in gesprek met ouders, bij voorkeur een groep ouders uit de verschillende groepen/bouwen/afdelingen, ad-random uit te nodigen. (Alternatief: ouderraad, oudergeleding MR.)
7. Betrek de door ouders benoemde criteria bij de (voorgenomen) ontwikkeling van een nieuw toezichtkader en de verbetering van de methodiek van de risicoanalyse.

voor de BOSK

8. Draag de voor ouders belangrijke criteria uit en stimuleer dat deze optimaal worden benut.
(Hiermee is direct na het beschikbaar komen van de criteria gestart en zijn we met de bevindingen 'de boer' opgegaan. Zo zijn er publicaties verzorgd in o.m. het BOSK-magazine en de nieuwsbrief van LVC3 (de vereniging van scholen). Verder is er een workshop verzorgd voor werkers in het veld tijdens Hét Congres. Ook zijn tijdens een landelijke bijeenkomst van directies van mytyl- en tytylscholen de bevindingen gepresenteerd. Daarbij is aangedrongen om hiermee aan de slag te gaan en om dat te bevorderen zijn diverse concrete suggesties gedaan.)
9. Biedt handreikingen om actieve betrokkenheid van ouders bij het kwaliteitsbeleid op schoolniveau te stimuleren.
10. Werk uit hoe een goede communicatie met ouders (hoofdcriterium 2) gerealiseerd kan worden.

*) Specifiek Meetbaar Acceptabel Realistisch Tijdgebonden

Tot slot

De BOSK is graag bereid om een actieve bijdrage te leveren aan alle activiteiten welke door scholen, LVC3 en Inspectie worden ondernomen tot verdere verbetering van het onderwijs aan onze kinderen. Concreet biedt zij aan om:

- op verzoek van een school gesprekken met ouders te organiseren, uit te voeren en daarvan te rapporteren in het kader van het kwaliteitsbeleid – uiteraard in vertrouwelijkheid en als (relatieve) buitenstaander.
- in overleg met LVC3 (taakgroep kwaliteitszorg) inbreng te leveren bij de herziening van de oudervragenlijst welke in het kader van de ZEK wordt gebruikt.
- een project op te stellen en uit te voeren, als er financiën zijn gevonden, met als belangrijkste doel: ouders van schoolgaande kinderen met een duidelijke handleiding informeren over het kwaliteitsproces, de voorwaarden hiervan en hun invloed hierop. (Bijkomend doel zou kunnen zijn: het onderzoeken van mogelijkheden om op regionaal niveau (gratis) trainingen en cursussen aan te bieden aan ouders, die zitting hebben en gaan hebben in o.a. medezeggenschapsraden, cliëntenraden of besturen. Trainingen, cursussen en de handleiding zijn dan gebaseerd op de Branchcode LVC 3 en het INK-managementmodel. Het project zou als (werk-)titel kunnen krijgen: “Ouders van schoolgaande kinderen weten wat kwaliteit is”.)

Tijdens de oudergesprekken is duidelijk gebleken dat ouders bereid zijn een bijdrage te leveren. Ook bleken zij vaak oplossingsgericht te zijn en zinvolle, bruikbare suggesties te kunnen leveren. Het zou jammer en een gemis zijn als hiervan geen gebruik zou worden gemaakt.